

แบบทดสอบเกณฑ์ชกรรรมไทยปฏิบัติ ๑๒
เขียนคำตอบในกระดาษ

๑. เกาส์วัตตุนี ชื่อว่าอะไร ? ใช้ส่วนใดทำยา ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

๑. นกกรด ใช้น้ำมันทำยา
๒. แก้วโรคผิวหนังคัน แก้มะเร็ง

๑. เกสัชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ? ใช้ส่วนใดทำยา ?
๒. มีสรรพคุณใด?

๑. ช้าง ใช้กระดูก

๒. แก้วโรคอันบังเกิดจากกระดูก โรคเรื้อน มะเร็ง

๑. เกสัชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. เกสรชวัตถุนี้ ชื่อว่า สีเสียด

๒. สรรพคุณ คุณสมบัติ แก้บิดมูกเลือด แก้ท้องร่วง แก้ลงแดง แก้ไอติสาร ชะล้าง
บาดแผล ทำให้แผลหายเร็ว

4

๑. เกสรวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ใช้แก้อาการใด อย่างไร (บอกให้ครบถ้วน) ?

fl "๕

๑. กระเจียบ

๒.วิธีใช้ ใช้เป็นยารักษาอาการริดสีดวง โดยนำเอาเกลือเล็กน้อย หรือกลิบรอนดอกสีม่วงแดง ตากแห้งและบดเป็นผง ใช้ครั้งละ ๑ ช้อนชา (หนัก ๓ กรัม) ชงกับน้ำเดือด ๑ ถ้วย (๒๕๐ มิลลิลิตร) ดื่มเฉพาะน้ำสีแดงใส ดื่มวันละ ๓ ครั้ง ติดต่อกันทุกวันจนกว่าอาการริดสีดวงจะหายไป

๑. เกล็ดชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ก่อนนำมาปรงยาต้องมีวิธีการทำอย่างไร?

fl "๕

๑. รงทอง

๒. การสะตุรงทอง เอารงทองมาบดให้ละเอียด แล้วห่อด้วยใบบัวหรือใบข่า ๗ ชั้น นำไปปิ้งไฟจนสุกกรอบดี จึงนำไปใช้ปรุงยาได้

๑. เมล็ดชาวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. อยู่ในจุดพิกัดต่างกันว่าใด อย่างไร ?

๑. เทียนดำ

๒. อยู่ในจุดพิกัดต่างกันว่าสี เทียนดำ เทียนแดง

7

๑. แก้วชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด?

๑. เกล็ดชวัตถุนี ชื่อว่าสารส้ม

๒. ก้อนสีขาว สรรพคุณ สมานได้ทั้งภายนอกและภายใน ชะล้างระดูขาว แก้
บาดแผล ทำให้หนองแห้ง แก้แผลในปากในคอ ขับปัสสาวะ แก้นิ้ว

๑. เกสรชั้วตฤนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ใช้แก้อาการใดบ้าง (บอกให้ครบถ้วน) ?

๑. ดีปลี

๒.๑. อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ และปวดท้อง และแก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน ที่เกิดจากราตุไม่ปกติ

๒.๒ แก้อาการไอ และขับเสมหะ

๑. เถวัลย์ทนต์นี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ใช้แล้วมีผลข้างเคียงอย่างไร ลดอาการข้างเคียงได้อย่างไร ?

fl "๕

๑. ระย้อม

๒. หน้าแดง ตัวแดง แน่นจมูก และง่วงนอน (ก่อนใช้ต้องคั่วให้เหลืองเสียก่อน
อาการแทรกซ้อนจะน้อยลง

๑. เกสรตัวตฤนี้ ชื่อว่าอะไร ? มีสรรพคุณใด ?
๒. ใช้เป็นกระสายยาแก้อาการใด ?

๑. น้ำดอกไม้เทศ บำรุงหัวใจให้ผ่อนคลาย
๒. ใช้เป็นกระสายยาแก้ไอ แก้ไข้ เชื่อมมึน

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ส่วนเมล็ดมีสรรพคุณใด ? มีข้อควรระวังอย่างไร ?

fl "๕

๑. ลำโพง

๒. เมล็ด รสเมาเบื่อ สรรพคุณ รับประทานแต่น้อยเพียงสองถึงสามเมล็ด
 เบาลุงประสาทได้ดี มีความจำเอน ถ้ารับประทานมากทำให้ประสาทเสีย
 วิกลจริตได้

fl "๕

๑. เกต้วัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. ใช้ส่วนใดแก้โรคผิวหนัง แก้โรคเรื้อน ?

fl "๕

๑. กระเบา
๒. น้ำมันจากเมล็ดใน

fl "๕

๑. เกสัซวัตถุนี้ ชือว่าอะไร ?

๒. ใซ้ดึบพิษใซ้กาพบางชนิด เช่น ใซ้งูสวัด อย่งไร ?

fl "๕

๑. เกสัชวัตถุนี้ กำมะถันแดง

๒. บคผงผสมเหล้าทา คับพิษไข้กาฬบางชนิด เช่น ไข้สูงวัด เป็นต้น

fl "๕

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณ แก่น้ำ หรือไม่ ?

fl "๕

๑. หญ้าถอดปล้อง

๒. มีสรรพคุณ แก่น้ำ

fl "๕

๑. วัสดุชนิดนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. กำล้างเสื่อโคร่ง

๒. เปลือกต้น รสร้อนเล็กน้อย กลิ่นหอม สรรพคุณ บำรุงธาตุ บำรุงเส้นเอ็น
เจริญอาหาร บำรุงกำลัง แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย

fl "๕

๑. เกษัตริย์ชื่อนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. นอกจากสรรพคุณ สรรพคุณ แก้เสมหะจุกคอ ทำให้ชุ่มคอ แก้โรค
ตา บำรุงธาตุ แก้ริดสีดวง ยังมีสรรพคุณใดอีก ?

fl "๕

๑. สมอพิเภก

๒. แก้วไข่

fl "๕

๑. เภสัชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ?

๒. แก้ปอดและหลอดลมอักเสบ ในเด็กทำอย่างไร ?

fl "๕

๑. ว่านน้ำ

๒. ฝนกับสุราทาหน้าอกเด็ก แก้ปอดและหลอดลมอักเสบ

fl "๕

๑. เกสรตัวต่อนี้ ชื่อว่าอะไร ? มีอีกชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด ?

fl "๕

๑. หญ้าปราบ , โด่ไม่รู้ล้ม

๒. แก้วใจ แก้วกระษัย แก้วปัสสาวะพิการ บำรุงกำหนด

fl "๕

๑. เกล็ดขวัตถุนี้ มีชื่อว่าอะไร ?
๒. มีฤทธิ์แรงในทางใด เป็นอันตรายอย่างไร ?

fl '๕

๑. หัวเขาค่า

๒. มีฤทธิ์แรงในทางถ่าย รับประทานมาก ท้องร่วงอย่างแรง อ่อนเพลีย
หมดน้ำถึงตายได้ สรรพคุณทางยา ฆ่าพยาธิภายนอก แก้ฟกบวม แก้
कुदतराद

fl "๕

- ๑. จากภาพเป็นการเตรียมตัวยาดังใด ?
- ๒. อธิบายวิธีการเตรียมตัวยานี้ก่อนนำไปปรุงยา

fl "๕

๑. สะตุเหล็ก

๒. เอาเหล็กมาครางด้วยตะไบ และนำผงเหล็กที่ได้มาใส่ในฝาละมีหรือหม้อดิน บีบมะนาวลงไปให้ท่วมผงเหล็ก เอาขึ้นตั้งไฟให้แห้ง ทำให้ได้ ๗ - ๘ ครั้งจนผงเหล็กกรอบดีจึงนำไปใช้ปรุงยาได้

๑. เกสรตัวผู้ชื่ออะไร ?
๒. มีฤทธิ์แรงในทางใด ? เป็นอันตรายอย่างไร

- ๑. พระขรรค์ไชยศรี
- ๒. มีฤทธิ์แรงในทางขับเหงื่อทำให้กายเย็นมาก
รับประทานมากอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต

44

๑. เกสรตัวผู้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. ใช้ส่วนใดทำกระสายยา แก้อาการใด

fl "๕

45

๑. ชุมเห็ดไทย

๒. ใช้ราก ต้มเอาน้ำ เป็นกระสายยา แก่นอนไม่หลับ

fl '๕

๑. เมล็ดชว้ตถุนี้ ชอว่าอะไร ?

๒. ใช้ส่วนใดทำกระสายยา แก้อาการใด

๑. มะกล่ำเครือ

๒. รากมะกล่ำเครือ ต้มเอาน้ำเป็นกระสายยา แก้สะอึก

fl "๕

๑. เมล็ดชวัตถุนี้ ชื่อว่าอะไร ? เมล็ดมีส่วนผสมของสารใด?
๒. ถ้ารับประทานมากเกิดอาการใด

fl "๕

๑. เกสรชั้วตฤณี ชื่อว่าโกฐกะกั้ง มีส่วนผสมของสตรีคนิน
๒. ถ้ารับประทานมาก เป็นพิษทำให้กล้ามเนื้อกระดูก ชัก ขากรรไกรแข็ง

๑. ไม้ซุงนี้ ชื่อว่าอะไร ?
๒. มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. ขันทองพยาบาท
๒. แก้วมพิษ แก้วไข่ แก้วกามโรค

๑. เกสรชั้วตฤนี้ชื่อว่าอะไร

๒. มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. กาฝากมะม่วง

๒. แก้วปวดศีรษะ แก้วความดันโลหิตสูง

๑. เกสรชวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร มีอีกชื่อเรียกว่าอะไร
๒. ใช้ส่วนใดทำยา มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. ผักกระเฉด , ผักรุ่มอน

๒. ไข่ใบ และนม ใบ แก้วไข่ตัวร้อน ถอนพิษอักเสบ

fl "๕

๑. เกสรตัวผู้ชื่อว่าอะไร

๒. ใช้ส่วนใดทำยา มีสรรพคุณใด

fl "๕

๑. ผักกาดนา

๒. ใช้ทั้งต้น รสเย็น สรรพคุณ กระทุ้งพิษภายใน แก้พิษตัวร้อน (ลดความร้อน) แก้ไข้หัดสุกใสดำแดง แก้พิษฝีดาษ ชับเหงื่อ

- ๑. เกสรชั้วตฤนี้ชื่อว่าอะไร
- ๒. มีสรรพคุณเสมอกับอะไร

fl "๕

๑. ขิง

๒. มีสรรพคุณเสมอกับ ดีปลี

fl "๕

หนักสี่งละ ๔ ส่วน

หนักสี่งละ ๑ ส่วน

๑. หากตำรับยานี้เป็นยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ ตำรับยานี้ชื่อว่าอะไร
๒. ตำรับยานี้มีสรรพคุณใด

หนักสี่งละ ๒๒ ส่วน

หนักสี่งละ ๔ ส่วน

หนักสี่งละ ๑ ส่วน

๑. ยาตรีหอม

๒. แก้เด็กท้องผูก ระบายพิษไข้

หนักสี่งละ ๒๒ ส่วน

31

๑. พิกัดนี้เป็นพิกัดตรีสมอ ถ้ามว่า ตัวยานี่
อยู่ในพิกัดในภาพคือตัวใด และตัวยานี่
ขาดไปชื่ออะไร
๒. พิกัดนี้มีสรรพคุณใด

๑. ตัวยาคไตในภาพที่ไม่ถูกต้อง
สมอทะเล ตัวยาคที่ขาดหายไปคือ
สมอพิเภก
๒. สรรพคุณของพิกัดนี้คือ
แก้เสมหะ แก้ไข้ บำรุงธาตุ ฝายธาตุ รู้ถ่าย
รู้ปัดเอง

๑. ชื่อว่าอะไร ?

๒. ใน สสม. ใช้แก้อาการใด ให้อธิบายวิธีการ ?

fl "๕

๑. ขลุ่

๒. ใช้เป็นยาแก้อาการขัดเบา วันละ ๑ กำมือ (สดหนัก ๔๐ - ๕๐ กรัม
แห้งหนัก ๑๕ - ๒๐ กรัม) หั่นเป็นชิ้นๆ ต้มกับน้ำดื่ม วันละ ๓ ครั้ง
ก่อนอาหารครั้งละ ๑ ถ้วยชา (หรือ ๗๕ มิลลิลิตร)

33

เวลาทำข้อนี้ 5 นาที

๑. แก๊สขี้ตฤนี้ชื่อว่าอะไร ?

๒. อธิบายวิธีการฆ่าฤทธิ์ ก่อนนำมาทำยา ว่าต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใด และมีขั้นตอนการทำอย่างไรให้ครบถ้วน ?

33

เวลาทำขั้นนี้ 5 นาที

๑. ซาดก้อน
๒. วัตถุดิบประกอบ และอุปกรณ์
 ๑. ซาดก้อนนำมาบดให้ละเอียด (ซาดผง)
 ๒. น้ำมะกรูด (ถ้าหาน้ำมะกรูดไม่ได้ ใช้น้ำมะนาวแทน)
 ๓. ฝานหม้อดิน
 ๔. ไม้พาย (ขนาดเล็ก)
 ๕. เตาถ่าน
 ๖. ขวดโหลแก้ว

ขั้นตอนการทำ

๑. นำฝานหม้อดินตั้งบนเตาไฟ ให้ร้อนจัด เอาซาดผงใส่ในหม้อดินพอสมควร
๒. บีบน้ำมะกรูดครั้งที่ ๑ ให้ชุ่มซาดผง ตั้งไฟ คนไปเรื่อยๆ จนแห้ง ทำครบ ๓ ครั้ง ซาดผงจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดงอมดำ (สีเข้มกว่าเดิม)
๓. ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น ชูตออกจากฝานหม้อดิน เก็บใส่ไว้ในขวดโหลแก้วปิดฝา

34

เวลาทำขั้นนี้ 6 นาที

๑. เกสส์ชวัตถุนี้ชื่อว่าอะไร ?

๒. อธิบายวิธีการฆ่าฤทธิ์ ก่อนนำมาทำยา ว่าต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใด และมีขั้นตอนการทำอย่างไรให้ครบถ้วน ?

34

การฆ่าฤทธิ์ชะมดเข็ด (การฆ่าชะมดเข็ด)

วัตถุดิบประกอบและอุปกรณ์

๑. ชะมดเข็ด
๒. ใบพลูสด
๓. เทียนไข
๔. ถ้วยแก้ว

เวลาทำขั้นนี้ 6 นาที

ขั้นตอนการทำ

๑. นำชะมดเข็ดใส่ลงไปใบพลูสด (ชั้นหลายๆ ใบ)
๒. เอาไปลนเทียนไขจนเหลว เอียงใบพลูให้ชะมดไหลลงไปถ้วยแก้ว
๓. นำมาผสมปรุงยา

35

เวลาทำชิ้นนี้ 3 นาที

๑. อุปกรณ์นี้ชื่อว่าอะไร ใช้สำหรับทำอะไรรูปแบบใด ?
๒. อธิบายวิธีการเตรียมอุปกรณ์นี้ ก่อนการทำยา?

fl "๕

35

เวลาทำข้อนี้ 3 นาที

๑. ร่างกิ้งยา ทำยาลูกกลอน

๒. การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์

๑. ทำความสะอาดร่างกิ้งยา และฝาประกบ โดยใช้ผ้าเช็ดทำความสะอาดร่างกิ้งพร้อมฝาประกบในกะละมังเช็ดให้แห้งสนิทด้วยผ้าสะอาด และใช้สำลีชุบแอลกอฮอล์อีกครั้ง ทิ้งให้ระเหยแห้งก่อนนำยามากลิ้งบนร่างกิ้งยา

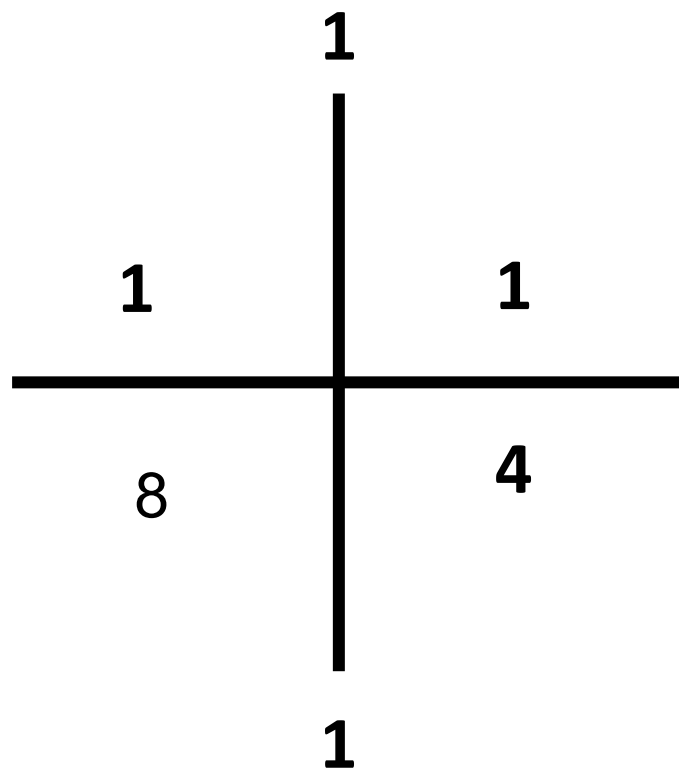
๒. นำร่างกิ้งยาวางบนโต๊ะสำหรับกลิ้งยา

๓. นำชามขนาดกลางใส่น้ำสุกประมาณครึ่งชาม และเทน้ำมันพืช หรือน้ำมันที่ไม่มีกลิ่นลงในชามใบเดียวกันประมาณ ๑ ใน ๔ ของน้ำในชาม และนำผ้าสะอาดผืนเล็กชุบน้ำสุกในกะละมังบิดให้แห้ง และนำมาแช่ในชามที่มีน้ำมันกับน้ำผสมกัน ใช้สำหรับเช็ดร่างยาในกรณีที่ยาเริ่มจะติดราง

๔. นำถาดขนาดกลางที่แห้งและสะอาด มารองรับยาด้านหน้าร่างกิ้ง

36

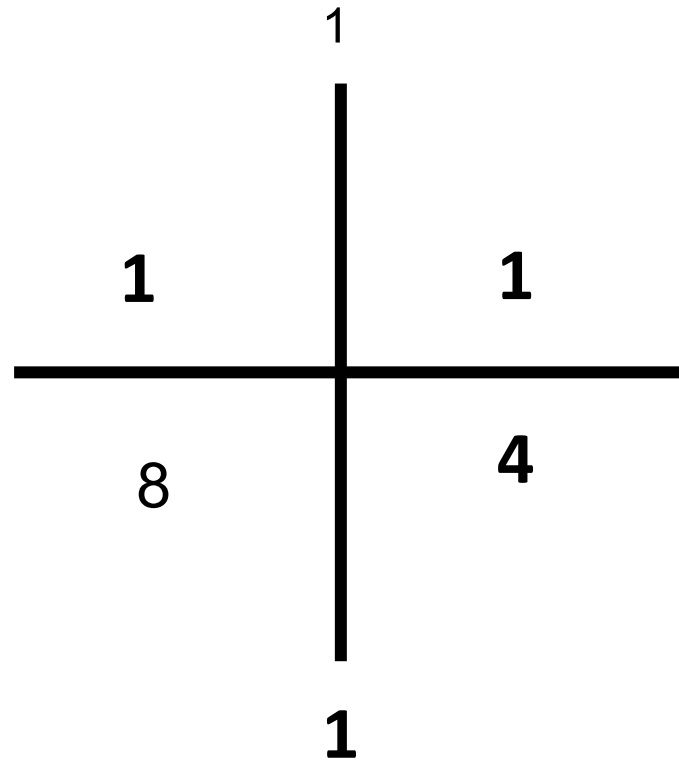
เวลาทำข้อนี้ 3 นาที
4 คะแนน

๑. เครื่องหมายนี้เรียกว่าอะไร ? อ่านค่าอย่างไร
๒. นำหน้ากรวมได้กี่กรัม

36

เวลาทำข้อนี้ 3 นาที
4 คะแนน

๑. ตีนกา อ่านว่า สองซ้ง หนึ่งตำลึง หนึ่งบาท สี่สลึง แปดเฟื้อง หนึ่งไพ

๒. $1,200 \times 1 + 60 \times 1 + 15 \times 1 + 4 \times 3.75 + 8 \times 1.875 + 0.46875 \times 1 = 1,305.46875$ กรัม

fl "๕

หมดเวลา

fl "๕